

Zevende-dag Adventisten geloven...

Het avondmaal des HEEREN is het deelnemen aan de tekenen van het lichaam en bloed van Jezus Christus, als een uitdrukking van het geloof in Hem, onze HEER en Heiland. In deze ervaring van gemeenschap, is Christus aanwezig om Zijn volk te ontmoeten en kracht te geven.

Wanneer wij hieraan deelnemen, verkondigen wij vol vreugde, de dood van de HEER tot Hij wederkomt. Voorbereiding voor de maaltijd houdt in: zelfonderzoek, berouw en belijdenis. De Meester stelde de dienst van de voetwassing in als teken van hernieuwde reiniging, om uitdrukking te geven aan de bereidheid elkaar, naar het voorbeeld van Jezus, in nederigheid te dienen en om onze harten in liefde te verbinden. De maaltijd van de HEER is toegankelijk voor alle gelovige christenen.

Fundamenteel Geloofspunt nr. 15

Hoofdstuk 15 HET AVONDMAAL DES HEEREN

Met stoffige voeten komen ze de opperzaal binnen voor het paasmaal. Iemand heeft gezorgd voor een kruik met water, een schaal en een handdoek voor de gebruikelijke voetwassing, maar niemand wil de rol als dienstknecht op zich nemen.

Bewust van Zijn aanstaande dood, zegt Jezus bedroefd: *'Ik heb grotelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde; Want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods'* (Lukas 22: 15-16).

De jaloezheid die de discipelen naar elkaar koesterden, vulden het hart van Jezus met droefheid. Hij besepte dat ze nog steeds wedijverden, wie als de grootste beschouwd zou worden in Zijn Koninkrijk (Lukas 22: 24; Mattheüs 18: 1; 20: 21). Het was hun streven naar positie, hun trots en eigenwaarde dat de discipelen verhinderde, zichzelf te vernederen en als knecht de voeten van de anderen te wassen. Zouden ze ooit leren dat in Gods Koninkrijk ware grootheid wordt geopenbaard door nederigheid en liefdevolle dienstbaarheid?

Tijdens de maaltijd (Johannes 13: 2)¹ stond Jezus rustig op, nam de linnen doek, goot het water in de schaal, knielde neer en begon de voeten van de discipelen te wassen. De Meester als dienstknecht! De discipelen begrepen de onuitgesproken berisping en waren vervuld met schaamte. Toen Hij Zijn werk voltooid had en weer naar Zijn plaats terugging, zei Hij: *'Indien dan Ik, de HEERE en de Meester, uw voeten gewassen heb, zo zijt gij ook schuldig, elkanders voeten te wassen. Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, gelijkerwijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer, noch een gezant meerder, dan die hem gezonden heeft. Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zo gij dezelve doet'* (Johannes 13: 14-17).

Jezus stelde toen, in plaats van het Pascha, de dienst in, die Zijn grote Offer moest gedenken: Het Avondmaal des HEEREN. Hij nam het ongezuurde brood, *'en gezegend hebbende, brak Hij het, en gaf het den discipelen en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt, doet dat tot Mijn gedachtenis'*, *'Toen nam Hij de drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun dien, zeggende: Drinkt allen daaruit; want dit is Mijn bloed, het bloed des nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot vergeving van zonden'*, *'Doet dat, zo dikwijls als gij dien zult drinken, tot Mijn gedachtenis. Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des HEEREN, tot dat Hij komt'* (zie Mattheüs 26: 26-28; 1 Korinthe 11: 24-26; 10: 16).

De verordening van de voetwassing en het Avondmaal des HEEREN, maakt de Avondmaalsdienst uit. Zo stelde Christus deze beide verordeningen in, om ons te helpen in gemeenschap met Hem te treden.

De verordening van de voetwassing

De gewoonte eiste dat bij het vieren van het Pascha de Joodse families alle zuurdeeg; de zonde, uit hun huizen moesten verwijderen vóór de eerste dag van de week der ongezuurde broden (Exodus 12: 15,19-20). Zo moeten gelovigen alle zonden belijden en berouw tonen – inclusief trots, rivaliteit, jaloezheid, boze gevoelens en zelfzucht – voordat ze in de juiste geest kunnen zijn, om op dit diepste niveau gemeenschap met Christus te hebben.

Voor dit doel stelde Christus de voetwassing in. Hij gaf niet alleen een voorbeeld, maar zei dat men hetzelfde moest doen en beloofde hen een zegen: *'Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zo gij dezelve doet'* (Johannes 13: 17). Deze verordening, die aan het Avondmaal des HEEREN voorafging, bewerkstelligde de opdracht, dat iedereen zichzelf zou moeten onderzoeken, om niet op een onwaardige manier aan de maaltijd deel te nemen (1 Korinthe 11: 27-29).

De betekenis van de verordening. Deze verordening laat iets zien over de opdracht van Christus en de ervaring van de deelnemers.

1. Een gedenkteken aan Christus' nederigheid. De verordening van de voetwassing gedenkt de vernedering van Zijn menswording en leven van dienstbaarheid.² Hoewel Hij een positie bij de Vader had temidden van de hemelse heerlijkheid, heeft Hij *'Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden.* (Filippenzen 2: 7).

Het was vernederend voor Gods Zoon om Zichzelf zo onzelfzuchtig, zo liefdevol te geven, alleen om afgewezen te worden door de meerderheid van degenen, die Hij kwam redden. Gedurende het aardse leven van Christus was satan vastbesloten, om Hem bij iedere dienst tot het uiterste te schande te maken. Wat een grievende vernedering was het voor Hem – de Onschuldige – om als misdadiger te worden gekruisigd!

Christus leefde een leven van onzelfzuchtige dienstbaarheid. Hij kwam niet *'om gediend te worden, maar om te dienen'* (Matthéüs 20: 28). Door de daad van voetwassing liet Hij zien dat Hij iedere dienst zou doen, ongeacht hoe vernederend, om mensen te redden. Zo liet Hij een indruk van dienstbaarheid en zachtmoedigheid in de geest van Zijn volgelingen achter. Door van deze voorbereidingsceremonie een verordening te maken, wilde Christus de gelovigen in een staat van tederheid en liefde brengen, die hen zou bewegen om anderen te dienen. Deze verordening moedigt diegenen, die nadenken over het belang ervan aan, om anderen met nederigheid en gevoeligheid te behandelen. Door Christus te volgen in de voetwassing, belijden wij Zijn Geest *'dient elkander door de liefde'* (Galaten 5: 13).

Hoewel deelnemen aan deze dienst verootmoedigend is, is het allesbehalve vernederend. Wie voelt zich niet bevoorrecht om voor Christus te buigen en de voeten te wassen, die aan het kruis genageld waren? Jezus zei: *'Voor zoveel gij dit één van dezen Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan'* (Matthéüs 25: 40).

2. Een vorm van een hogere reiniging. De voetwassing deed meer dan de voeten reinigen. Het vertegenwoordigt een hogere reiniging – een reiniging van het hart. Toen Petrus aan Jezus vroeg hem helemaal te wassen, zei Jezus: *'Die gewassen is, heeft niet van node, dan de voeten te wassen, maar is geheel rein'* (Johannes 13: 10).

Iemand die een bad neemt is schoon. Voeten in open sandalen worden snel stoffig en moeten opnieuw gewassen worden. Zo was het ook met de discipelen. Hun zonden waren weggewassen door de doop, maar verleidingen leidden hen ertoe om trots, jaloezie en kwaad in hun hart te koesteren. Zij waren er niet klaar voor, om vertrouwelijke omgang met hun HEER te hebben, noch om het nieuwe verbond te aanvaarden, dat Hij op het punt stond met hen te maken. Door de voetwassing verlangde Christus hen voor te bereiden, om deel te nemen aan de Avondmaaltijd van de HEERE. Behalve Judas, de verrader, werd hun hart gereinigd van egoïsme en trots, door de genade van Christus en werden zij verenigd in liefde voor elkaar. Door Jezus' onzelfzuchtige daad waren zij vernederd en werden leerzaam.

Wanneer wij Christus hebben aangenomen en gedoopt zijn, zijn wij, net zoals de discipelen, gereinigd door Zijn bloed. Maar wanneer wij het christelijke leven uitleven, falen wij. Onze voeten worden stoffig. Wij moeten opnieuw tot Christus komen en Zijn reinigende genade, de verontreiniging laten wegspoelen. Wij hoeven echter niet opnieuw gedoopt te worden, want *'die gewassen is, heeft niet van node, dan de voeten te wassen'* (Johannes 13:10).³ De voetwassing doet ons eraan herinneren, dat wij regelmatig een reiniging nodig hebben en dat wij volledig afhankelijk zijn van het bloed van Christus. De voetwassing op zich kan ons niet reinigen van de zonde. Alleen Christus kan ons reinigen.

3. Een gemeenschap van vergeving. De houding van vergiffenis onder de deelnemers geeft aan, dat de reiniging die deze dienst symboliseert effectief is. Alleen wanneer wij vergeven, kunnen wij Gods vergeving ervaren. *'Want indien gij den mensen hun misdaden vergeeft, zo zal*

uw hemelse Vader ook u vergeven. Maar indien gij den mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven' (Matthéüs 6: 14-15).

Jezus zei: *'zo zijt gij ook schuldig, elkanders voeten te wassen'* (Johannes 13: 14). Wij moeten bereid zijn om de voeten van een ander te wassen en bereid zijn door een ander te worden gewassen. In het laatste geval geven wij toe, dat wij geestelijke hulp nodig hebben.

Wanneer de dienst voorbij is, verzekert ons geloof dat wij gereinigd zijn, omdat onze zonden weggewassen zijn. Door wie? Door Christus. Maar het zijn onze medegelovigen, die ons de symbolen van Christus' bediening toedienen en daarom wordt deze dienst een gemeenschap van vergeving.⁴

4. Een gemeenschap met Christus en gelovigen. Deze voetwassing dienst toont de liefde van Christus voor Zijn volgelingen *'tot het einde'* (Johannes 13: 1). Toen Petrus weigerde zijn voeten te laten wassen, reageerde Christus met *'Indien Ik u niet was, hebt gij geen deel met Mij'* (vers 8). Geen reiniging, geen gemeenschap. Degenen die voortdurende gemeenschap met Christus wensen, zullen aan deze verordening deelnemen.

Diezelfde avond zei Jezus: *'Een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt'* (vers 34). De boodschap van de verordening is duidelijk: *'maar dient elkander door de liefde'* (Galaten 5: 13). Het hebben van dit soort liefde betekent, dat wij de hoogste plaats aan onze naaste zullen geven, door anderen hoger te achten dan onszelf. (Filippenzen 2: 3). Het verplicht ons om diegenen lief te hebben die van ons verschillen. Het stelt ons in staat noch overwicht, noch partijdigheid te voelen. Onze levensstijl weerspiegelt onze liefde voor onze medegelovigen. Door voor hen te knielen, hun voeten te wassen, verheugen wij ons met hen te mogen leven in de eeuwigheid. Allen die het voorbeeld van Christus in deze verordening volgen, zullen op een bepaalde manier ervaren, wat het betekent lief te hebben zoals Christus liefhad. En zulke liefde kan een krachtige getuige zijn.

Een boeddhistische monnik vroeg een zendeling om een tafereel voor te stellen, die het christendom zou vertegenwoordigen. Kunstenaars moesten een hal op het kloosterterrein versieren met muurschilderingen en reliëfs, welke belangrijke wereldreligies uitbeeldden. Na enig nadenken begon de zendeling het verslag van Johannes 13 te delen. De monnik 'zei niets terwijl ik las', verhaalde de zendeling, 'maar ik voelde een vreemde, ontzagwekkende rust en kracht, zoals het gedeelte Jezus' daad van het wassen van de voeten van de discipelen beschreef.' In die cultuur wordt namelijk het in het openbaar bespreken van alles wat te maken heeft met zaken van de voeten, beschouwd als een zeer slechte beschaafdheid.

'Toen ik klaar was met het voorlezen, was er een moment stilte. Hij keek mij ongelovig aan en zei: 'Bedoelt u te zeggen dat de oprichter van uw religie Zijn studenten de voeten waste?'

'Ja,' antwoordde ik. Het meestal kalme 'maangezicht' met geschoren wenkbrouwen en het hoofd gerimpeld was in shock en verwondering. Hij was sprakeloos en ik ook. Ik slikte een paar keer heel hard, we waren allebei verstrikt in het drama van deze scène. Terwijl ik naar hem keek, veranderde de blik van ongeloof op zijn gezicht in een eerbiedig ontzag. Jezus, de Oprichter van het christendom, had de vuile voeten van vissers aangeraakt en gewassen! Na enkele ogenblikken kreeg hij de controle over zichzelf en stond op. 'Ik zie nu de essentie van het christendom.'⁵

De viering van het Avondmaal

Onder protestanten is de meest gebruikelijk naam voor gemeenschapsdienst *'des HEEREN Avondmaal'* (1 Korinthe 11: 20). Andere namen zijn *'de tafel des HEEREN'* (1 Korinthe 10: 21), 'het breken van het brood' (Handelingen 20: 7; 2: 42)⁶ en eucharistie – een verwijzing naar de dankzegging en het aspect van de zegen van de dienst (Matthéüs 26: 26,27; 1 Korinthe 10: 16; 11: 24).

Het Avondmaal des HEEREN is een vreugdevolle tijd, geen tijd van droefheid. De voorafgaande voetwassing biedt gelegenheid tot zelfonderzoek, het belijden van zonden, verzoening van meningsverschillen en vergeving. Nadat men de verzekering heeft gekregen

gereinigd te zijn door het bloed van de Heiland, zijn gelovigen klaar om speciale omgang met hun HEER aan te gaan. Zij gaan met vreugde naar Zijn tafel en staan in het reddende licht, niet in de schaduw van het kruis, gereed om de verlossende overwinning van Christus te vieren.

De betekenis van 'het Avondmaal des HEEREN'. Het Avondmaal des HEEREN vervangt het Pascha van het oude verbondstijdperk. Het Pascha met haar vervulling toen Christus als het Pascha Lam Zijn leven gaf. Vóór Zijn dood stelde Christus Zelf deze vervanging in, het grote feest van het geestelijk Israël onder het nieuwe verbond. De wortels van veel symboliek van het Heilig Avondmaal gaan terug naar de Pascha dienst.

1. Herdenking aan de bevrijding van zonde. Zoals het Pascha herinnert aan de bevrijding van Israël uit de slavernij van Egypte, zo herinnert het Heilig Avondmaal aan de bevrijding uit het geestelijk Egypte, de gebondenheid van de zonde.

Het bloed van het Pascha lam op de bovendorpel en deurposten beschermde de inwoners tegen de dood; de voeding die haar vlees bood, gaf hen kracht om uit Egypte te ontkomen (Exodus 12: 3-8). Zo brengt het Offer van Christus bevrijding van de dood; gelovigen worden gered door deel te nemen aan Zijn lichaam én bloed (Johannes 6: 54). Het Heilig Avondmaal verkondigt, dat de dood van Christus aan het kruis ons redding verschaft, vergeving schenkt en het eeuwige leven garandeert.

Jezus zei: *'doet dat tot Mijn gedachtenis'* (1 Korinthe 11: 24). Deze verordening benadrukt de vernieuwende dimensie van Christus' verzoening. *'dat is Mijn lichaam'* zei Jezus *'dat voor u gebroken wordt'* (1 Korinthe 11: 24; zie ook Jesaja 53: 4-12). Aan het kruis werd de Onschuldige, Plaatsvervanger voor de schuldige, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardige. Deze grootmoedige daad voldeed aan de eisen van de wet voor de dood van de zondaar en voorzag in vergeving, vrede en de zekerheid van het eeuwige leven voor berouwvolle zondaars. Het kruis nam onze veroordeling weg en voorzag ons van het kleed van Christus' gerechtigheid en van de kracht om het kwade te overwinnen.

a. Het brood en de vrucht van de wijnstok. Jezus gebruikte veel beeldspraken om verschillende waarheden over Zichzelf te onderwijzen. Hij zei: *'Ik ben de Deur'* (Johannes 10: 7), *'Ik ben de Weg'* (Johannes 14: 6), *'Ik ben de ware Wijnstok'* (Johannes 15: 1) en *'Ik ben het Brood des levens'* (Johannes 6: 35). Wij kunnen geen van deze uitdrukkingen letterlijk nemen, want Hij is niet aanwezig in elke deur, weg of wijnstok. In plaats daarvan illustreren ze diepere waarheden.

Toen Hij op wonderbaarlijke wijze de vijfduizend voedde, onthulde Jezus de diepere betekenis van Zijn lichaam en bloed. Als het ware Brood zei Hij *'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Mozes heeft u niet gegeven het brood uit den hemel; maar Mijn Vader geeft u dat ware Brood uit den hemel. Want het Brood Gods is Hij, Die uit den hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft. Zij zeiden dan tot Hem: HEERE, geef ons altijd dit Brood. En Jezus zeide tot hen: Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.'* (Johannes 6: 32-35). Hij gaf Zijn lichaam en bloed om de honger en dorst te stillen van onze diepste behoeften en verlangens (Johannes 6: 50-54).

Het brood van het Pascha dat Jezus at, was ongezuurd en de vrucht van de wijnstok was ongefermenteerd.⁷ Zuurdesem die fermentatie veroorzaakt, hetwelk brood doet rijzen, werd beschouwd als een symbool voor zonde. (1 Korinthe 5: 7-8), daarom was het ongeschikt om het *'onbestraffelijk en onbevleete Lam'* (1 Petrus 1: 19) uit te beelden.⁸ Alleen ongezuurd of ongefermenteerd brood kan het zondeloze lichaam van Christus symboliseren. Net zoals alleen de onbedorven vrucht van de wijnrank – de ongefermenteerde wijn – op gepaste wijze de vlekkeloze volmaaktheid van het reinigende bloed van de Heiland kan symboliseren.⁹

b. Het eten en drinken. *'Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelfen. Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dag'* (Johannes 6: 53-54).

Het eten van Christus' vlees en het drinken van Zijn bloed is de symbolische taal, voor het opnemen van het Woord van God, waardoor gelovigen gemeenschap onderhouden met de hemel en in staat zijn een geestelijk leven te leiden. Hij zegt: *'De Woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven'* (Johannes 6: 63). *'De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat'* (Matthéüs 4: 4).

Gelovigen voeden zich met Christus, het Brood des levens, door deel te nemen aan het Woord des levens – de Bijbel. Met dat Woord komt Christus' levengevende kracht. Door de Avondmaaldienst nemen wij ook deel aan Christus, door Zijn Woord op te nemen door de Heilige Geest. Om deze reden vergezelt de prediking van het Woord het Avondmaal des HEEREN. Omdat wij ons de voordelen van het zoenoffer van Christus toe-eigenen, is het Heilig Avondmaal veel meer dan alleen een herdenkingsmaaltijd. Deelnemen aan de Avondmaaldienst, betekent een hernieuwing van ons leven door Christus' ondersteunende kracht, hetwelk ons leven en vreugde schenkt. Kortom, de symboliek laat zien dat wij net zo afhankelijk zijn van Christus voor geestelijk leven, als wij dat zijn van eten en drinken voor ons lichamelijk welzijn.¹⁰

Tijdens de Avondmaaldienst *'zegenen'* wij de drinkbeker (1 Korinthe 10: 16). Dit betekent dat, zoals Christus *'gedankt hebbende'* voor de drinkbeker (Matthéüs 26: 27), zo drukken wij dankbaarheid uit voor het bloed van Jezus.

2. Gezamenlijke gemeenschap met Christus. In een wereld vol van strijd en verdeeldheid, draagt onze deelname aan deze vieringen bij aan de eenheid en stabiliteit van de gemeente en toont ze de ware verbondenheid met Christus en met elkaar. Deze gemeenschap benadrukkend, zegt Paulus: *'De drinkbeker der dankzegging, dien wij [dankzeggende] zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus? Want één brood [is het, zo] zijn wij velen één lichaam, dewijl wij allen ééns broods deelachtig zijn.'* (1 Korinthe 10: 16-17).

'Dit is een toespeling op het feit, dat het avondmaalsbrood in vele parten wordt gebroken, die door de gelovigen gegeten worden en zoals alle parten van hetzelfde brood komen, zo zijn alle gelovigen, die deelnemen aan de Avondmaaldienst verenigd in Hem, Wiens gebroken lichaam wordt voorgesteld door het gebroken brood. Door samen deel te nemen aan de verordening, laten christenen openlijk zien, dat zij verenigd zijn en tot één grote familie behoren, wiens hoofd Christus is.¹¹

Alle gemeenteleden zouden moeten deelnemen aan deze heilige gemeenschap omdat daar, door de Heilige Geest 'Christus Zijn volk ontmoet en hen bekrachtigt door Zijn aanwezigheid. Harten en handen die onwaardig zijn, kunnen zelfs de verordeningen bedienen, maar Christus is daar om Zijn kinderen te dienen. Allen die komen met hun ogen op Hem gericht, worden rijkelijk gezegend. Allen die deze gelegenheden van Goddelijk voorrecht verwaarlozen, zullen verlies lijden. Van hen kan terecht worden gezegd *'Gij zijt niet allen rein.'*¹²

Wij ervaren het sterkste en diepste gemeenschapsgevoel aan de tafel des HEEREN. Hier komen wij op gemeenschappelijke grond samen, met de belemmeringen, die ons van elkaar scheiden. Hier beseffen wij dat er in de samenleving veel is dat ons verdeelt, maar dat in Christus alles is wat nodig is om ons te verenigen. Tijdens het delen van de drinkbeker gaf Jezus een nieuw gebod aan Zijn discipelen. Hij zei: *'Drinkt allen daaruit; Want dat is Mijn bloed, het bloed des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot vergeving der zonden'* (Matthéüs 26: 27-28; zie ook Lukas 22: 20). Zoals het oude verbond werd bekrachtigd door het bloed van dierenoffers, zo werd het nieuwe verbond bekrachtigd door het bloed van Christus. Bij deze verordening vernieuwen gelovigen hun belofte van trouw jegens hun HEER en zij erkennen opnieuw, dat zij deel uitmaken van de verbazingwekkende overeenkomst, waardoor God Zich in Jezus aan de mensheid heeft verbonden. Als deel van dit verbond hebben ze iets te vieren. Het Avondmaal des HEEREN is dus zowel een gedenkteken, als een dankzegging voor de verzegeling van het eeuwige verbond van genade. De ontvangen zegeningen staan in verhouding tot het geloof van de deelnemers.

3. In afwachting van de tweede komst. *'Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des HEEREN, totdat Hij komt.'* (1 Korinthe 11: 26). De Avondmaaldienst omvat de tussentijd tussen Golgotha en de tweede komst. Het verbindt het kruis met het Koninkrijk. Het verbindt het 'alreeds' en het 'nog niet', hetgeen de hoofdzaak is van het wereldbeeld in het Nieuwe Testament. Het houdt het Offer van de Heiland en Zijn tweede komst bij elkaar – verlossing wordt geboden en de zaligheid wordt voltrokken. Het verkondigt dat Christus aanwezig is door de Heilige Geest, totdat Hij zichtbaar wederkomt.

Christus' belofte *'En Ik zeg u, dat Ik van nu aan niet zal drinken van de vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer Ik met u dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Mijns Vaders.'* (Matthéüs 26: 29), is profetisch. Het richt ons geloof op een toekomstige viering van het Avondmaal met onze Heiland in het Koninkrijk. Die gelegenheid is het grote feest van *'het avondmaal van de bruiloft des Lams'* (Openbaring 19: 9).

In voorbereiding voor deze gebeurtenis gaf Christus de instructie *'Laat uw lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende. En zijt gij den mensen gelijk, die op hun heer wachten, wanneer hij wederkomen zal van de bruiloft, opdat, als hij komt en klopt, zij hem terstond mogen opendoen. Zalig zijn die dienstknechten, welke de heer, als hij komt, zal wakende vinden. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij zich zal omgorden, en zal hen doen aanzitten, en bijkomende, zal hij hen dienen'* (Lukas 12: 35-37).

Met Zijn volgelingen verzameld bij het feestmaal, viert Christus het Avondmaal zoals Hij deed in Jeruzalem. Hij heeft zo lang gewacht op deze gelegenheid en nu is alles gereed. Hij staat op van Zijn troon en treedt naar voren om te dienen. Verbazing vervult allen. Zij voelen zich volkomen onwaardig voor de eer dat Christus hen dient. Zij protesteren en zeggen 'Laat ons dienen!' Maar Christus dringt er kalm op aan dat zij gaan zitten.

'Nooit was Christus waarlijk groter op aarde, dan bij de gedenkwaardige gelegenheid van het Heilig Avondmaal, toen Hij de plaats innam van een dienstknecht en Zich vernederde. Nooit is Christus groter in de hemel, dan wanneer Hij Zijn heiligen dient.'¹³ Dit is het hoogtepunt van de verwachting waarnaar het Heilig Avondmaal ons verwijst, de vreugde van toekomstige heerlijkheid, door een persoonlijke gemeenschap met Christus in Zijn eeuwig Koninkrijk.

Eigenschappen voor deelname. Twee grote verordeningen dienen het christelijk geloof – de doop en het Heilig Avondmaal. De eerste is de poort tot de gemeente en de laatste komt ten goede van degenen die lid zijn.¹⁴ Jezus bediende het Avondmaal alleen aan Zijn belijdende volgelingen. De Avondmaaldienst is daarom voor gelovige christenen. Kinderen nemen gewoonlijk geen deel aan deze verordeningen, tenzij zij gedoopt zijn.¹⁵

De Bijbel draagt gelovigen op om deze verordeningen te vieren met gepaste eerbied voor de HEERE, want *'wie onwaardiglijk dit brood eet, of den drinkbeker des HEEREN drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des HEEREN'* (1 Korinthe 11: 27). Dit 'onwaardiglijk' bestaat ofwel uit onbetamelijk gedrag, ofwel uit een gebrek aan vitaal, actief geloof in het zoenoffer van Christus. Zulk gedrag laat een oneerbiedigheid zien voor de HEERE en kan worden beschouwd als een verwerping van de Heiland, men heeft dan een aandeel in de schuld van degenen die Hem hebben gekruisigd.

Onjuiste deelname leidt tot Gods ongenoegen. Degenen die *'onwaardiglijk'* eten en drinken, eten en drinken zichzelf een oordeel *'niet onderscheidende het lichaam des HEEREN'* (1 Korinthe 11: 29). Zij maken geen onderscheid tussen gewoon voedsel en de gewijde zinnebeelden, die de verzoenende dood van Christus symboliseren. 'Gelovigen moeten de verordeningen niet beschouwen, als slechts een herdenkingsceremonie van een gebeurtenis in de geschiedenis. Het is dat en nog veel meer; het is een herinnering aan wat zonde God gekost heeft en wat de mens aan de Heiland verschuldigd is. Het is ook een middel, de verplichting van de gelovige, om een openbare getuigenis van zijn geloof in de verzoenende dood van de Zoon van God, levend te houden.'¹⁷ Met het oog op deze vermaningen raadt Paulus de gelovige aan, zichzelf te

onderzoeken vóórdat hij deelneemt aan het Heilig Avondmaal (1 Korinthe 11: 28). Alvorens deel te nemen, moeten gelovigen hun christelijke ervaring biddend in ogeschouw nemen, hun zonden belijden en de verbroken relatie herstellen.

De ervaring van de Adventpioniers laat zien wat een zegen een dergelijk onderzoek kan bieden: 'Toen ons aantal klein was, werd de viering van de verordeningen een zeer nuttige gelegenheid. Op de vrijdag ervoor, trachtte elk gemeentelid alles uit de weg te ruimen, dat hem zou kunnen scheiden van zijn broeders en van God. Harten werden nauwkeurig doorzocht; gebeden voor een Goddelijke openbaring van verborgen zonden werden vurig aangeboden; bekentenissen van overmatig handelen in koopmanschap werden gedaan, van onbezonnen woorden, die haastig gesproken waren en van gekoesterde zonden. De HEERE kwam naderbij en wij werden grotelijks versterkt en bemoedigd.'¹⁸

Dit onderzoek is een persoonlijk werk. Anderen kunnen dit niet doen, want wie kan de harten lezen of onderscheid maken tussen het onkruid en de tarwe? Christus, ons Voorbeeld, verwierp uitsluiting bij het Avondmaal. Hoewel openlijke zonde personen uitsluit van deelname (1 Korinthe 5: 11), deelde Jezus Zelf de maaltijd met Judas – uiterlijk een belijdende volgeling, innerlijk een dief en verrader.

Hetgeen degenen kenmerkt die bevoegd zijn om deel te nemen aan de Avondmaal viering, is de toestand van het hart – een volledige toewijding aan Christus en geloof in Zijn Offer, niet het lidmaatschap van een bepaalde gemeente. Bijgevolg kunnen gelovige christenen van alle gemeenten deelnemen aan het Avondmaal des HEEREN. Allen worden uitgenodigd om dikwijls dit grote feest van het nieuwe verbond te vieren en door hun deelname te getuigen van hun aanvaarding van Christus als hun persoonlijke Redder.¹⁹

Referenties

1. Zie Robert Odom, 'The first Celebration of the Ordinance of the Lord's House,' Ministry, Januari 1953, p.20; E.G. White, *Desire of Ages*, pp.643-646, Jezus, de Wens der Eeuwen biz. 572
2. Idem., p.650
3. (Er is een relatie tussen de doop en het Avondmaal. De doop gaat vooraf aan het gemeentelidmaatschap, terwijl de voetwassing degenen dient die al gemeentelid zijn. Tijdens deze verordening kunnen wij op gepaste wijze nadenken over onze doopbeloften.)
4. Zie C. Mervyn Maxwell, 'A Fellowship of Forgiveness,' Review and Herald, juni 29, 1961, pp.6-7
5. Jon Dybdahl *Missions: A Two-Way Street* (Boise, ID: Pacific Press. 1986), p.28
6. Hoewel het algemeen wordt begrepen dat de uitdrukking in Handelingen 20:7 verwijst naar de viering van de Avondmaaltijd van de HEER, verwijst zij niet uitsluitend naar deze verordening. In Lukas 24:35 verwijst het naar een gemeenschappelijke dagelijkse maaltijd.
7. In de veronderstelling dat de mensen in Bijbelse tijden druivensap gedurende een langere periode niet in het warme klimaat van Israël hadden kunnen bewaren vanaf de druivenoogst in de herfst tot aan het Pascha in de lente, wordt het als vanzelfsprekend beschouwd dat de Joden het Pascha gevierd hebben met gefermenteerde wijn. Deze veronderstelling is ongegrond. Gedurende de hele oudheid werden sappen vaak voor langere perioden bewaard in ongefermenteerde toestand geconserveerd door verschillende methoden. Een methode was om het sap te concentreren tot een siroop door het te koken. Bewaard op een koele plaats kon dit concentraat niet fermenteren. Gewoon verdunnen met water leverde een alcoholvrije zoete wijn op. – Zie William Patton, *Bible Wines*
8. In dit licht is het zonder betekenis dat Christus het gebruikelijke woord voor wijn (Grieks oinos) vermijdt, maar zegt 'de vrucht des wijnstoks' (Markus 14:25). Omdat 'oinos' kan verwijzen naar de gefermenteerde als wel de ongefermenteerde staat, verwijst de vrucht van de wijnstok naar het pure sap – een geschikt symbool voor het bloed van Christus, Die Zichzelf de 'ware Wijnstok' noemt (Johannes 15:1).
9. Gist veroorzaakt ook de fermentatie van druivensap. Gistsporen, vrij door de lucht of door insecten gedragen, hechten zich aan de waslaag van de druivenhuid. Wanneer de druiven worden geplet vermengen de sporen zich met het sap. Bij kamertemperatuur vermenigvuldigen de gistcellen zich snel en de wijn fermenteert. (zie Martin S.Peterson, Arnold H.Johnson eds. *Encyclopedia of Food Technology* [Westport, CT: Avi Publishing Co.,1974], vol. 2, pp.61-69; idem., *Encyclopedie of Food Science* [Westport, CT: Avi Publishing Co.,1978], vol.3, p. 878).
10. R. Rice, *Reign of God*, p.303
11. SDA Bible Commentary, rev.ed.,vol.6,p.746
12. E.G. White, *Desire of Ages*, p.656; Zie ook p.661

13. M.L.Andreasen, 'The Ordinances of the Lord's House,' Ministry, Jan.1947, pp. 44,46
14. Zie E.G. White, Evangelism (Washington, DC.: Review and Herald, 1946,p.273
15. Zie E.G. Franck Holbrook, 'For Members Only?' Ministry, Februari 1987, p.13
16. SDA Bible Commentary, rev.ed., vol.6 p.765
17. Idem.
18. E.G. White, Evangelism, p.274; Zie SDA Bible Commentary, rev.ed., vol.6 p.765
19. De Bijbel geeft niet aan hoe vaak het Avondmaal moet worden gevierd (zie 1 Korinthe 11:25-26). Adventisten hebben de gewoonte van veel protestanten gevolgd, om deze verordening vier keer per jaar te houden. 'In het driemaandelijkse plan waren de vroege Adventgelovigen van mening dat bij het vaker houden van de viering het gevaar bestond, van formaliteit en het falen om de plechtigheid van de dienst te realiseren.' Het leek een middenweg beslissing te zijn – tussen het veel te vaak vieren en het te lang uitblijven, zoals één keer per jaar (W.E. Read, 'Frequence of the Lord's Supper', Ministry, april 1955, p. 43).